

دوری پوتین از اروپا؛ نزدیکی به چین

کوتاه شدن فهرست چهره‌های اروپایی که از پوتین پیام تبریک سال نو دریافت کرده‌اند، از تمعیق بیش از پیش شکاف میان روسیه و اروپا خبر می‌دهد

فهرست سیاستمداران اروپایی که ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه، در روز پایانی سال ۲۰۲۲ فرا رسیدن سال نوی میلادی را به آنان تبریک گفته، به‌طور بی‌سابقه‌ای کوتاه شده است. ویکتور اوربان، رئیس‌جمهور مجارستان، سیلیویو برلوسکنی، نخست‌وزیر سابق ایتالیا و گرهارد شرودر، صدراعظم سابق آلمان از معدود سیاستمداران اروپایی هستند که پوتین سال جدید میلادی را به آنان تبریک گفته است. وب‌سایت پولیتیکو در این باره نوشته: «همزمان با تحکیم روابط مستسکو و پکن، فهرست کوتاه پوتین از دوستانش در اروپا نشان می‌دهد که کرملین در اروپا منزوی شده و دوستان باقی‌مانده‌اش در این قاره به اندازه انگشتان یک دست هستند.» بنا بر اعلام کرملین، الکساندر لوکاشنکو، رئیس‌جمهوری بلاروس و الکساندر ووچیچ، رئیس‌جمهور صربستان نیز از معدود چهره‌های سیاسی هستند که پوتین برایشان پیام تبریک ارسال کرده است.

روابط روسیه و کشورهای اروپایی از زمان آغاز جنگ در اوکراین به پایین‌ترین سطح خود رسیده است؛ نقطه اوج تنش‌ها زمانی بود که ۲۷ کشور اروپایی با هدف کاستن از درآمد‌های نفتی روسیه، ماه گذشته بر سر تعیین سقف «۶۰ دلاری» برای هر بشکه نفت روسیه توافق کردند. روسیه نیز هفته گذشته در واکنش به این اقدام بروکسل اعلام کرد که فروش نفت را به کشورهای که سقف قیمتی اتحادیه اروپا را اعمال کنند، متوقف خواهد کرد.

فاصله گرفتن بیش از پیش روسیه از کشورهای اروپایی در شرایطی است که مستکو از زمان آغاز جنگ اوکراین و به ویژه در ماه‌های اخیر به‌طور چشمگیری به چین نزدیک شده است. در تازه‌ترین تحول، پوتین در تماس ویدئویی با شی جین‌پینگ، رئیس‌جمهور چین، تأکید کرده که همکاری‌های نظامی در مناسبات مستکو و پکن جایگاه ویژه‌ای دارد. به گزارش رویترز،

رهبران ۲ کشور در بخش علنی این نشست تأکید کرده‌اند که مناسبات مستکو و

پکن تعمیق شده است. پوتین بدون اشاره مستقیم به کنون‌های تنش در مناسبات ۲ کشور با غرب از جمله جنگ در اوکراین و یا تنش بر سر تایوان گفته که چنین دیداری، تحکیم مناسبات ۲ کشور در مورد مسائل مهم را به تمام جهان نشان خواهد داد و بزرگ‌ترین رویداد سیاسی در عرصه مناسبات دو جانبه خواهد بود. شی جین‌پینگ نیز تأکید کرده که پکن آماده افزایش همکاری‌های استراتژیک با روسیه است.

دریچه

آغاز ریاست جمهوری لولا در برزیل

مراسم تحلیف لولا داسیلوا امروز در غياب بولسونارو برگزار می‌شود

مراسم تحلیف «لولا داسیلوا» رئیس‌جمهور منتخب برزیل، امروز در میان تدابیر شدید امنیتی برگزار می‌شود. انتظار می‌رود بیش از ده‌هزار تن دولت‌نماینده‌گان ارشد کشوری مختلف در مراسم آذای سوگند لولا در برازیلیا، پایتخت برزیل، شرکت کنند. لولای ۷۷ساله پس از ادای سوگند طی مراسمی در کنگره به‌طور رسمی برای سومین دوره غیرمتوالی رئیس‌جمهور برزیل خواهد شد. به‌طور سنتی مراسم انتقال قدرت توسط رئیس‌جمهور قبلی انجام می‌شود اما «ژائیر بولسونارو»، سلف راستگرای لولا که با اما و اگرهای بسیار شکست خود را در انتخابات ریاست‌جمهوری پذیرفت، جمعه گذشته کشور را به مقصد آمریکا ترک کرد. به این ترتیب، بولسونارو سست نهاده و حرکت نمادین انتقال کرسی ریاست‌جمهوری را که از زمان ایجاد دموکراسی در برزیل انجام شده و با جانایور، منابع رسمی گفته‌اند در غياب بولسونارو، «همیلتون موراو»، معاون او، انتقال دولت را عهده‌دار شده است. به گزارش الجزیره، بولسونارو پیش از ترک برزیل در سخنرانی خداحافظی خود بدون هیچ اشاره‌ای به شکست در انتخابات و پیروزی لولا تأکید کرد که نبرد بزرگ او همچنان ادامه دارد. بولسونارو گرچه تأکید کرده که به کسی توصیه نمی‌کند علیه دولت فعلی اقدام کنند، اما گفت که مخالفت‌های شدید، هر چند مسالمت‌آمیز و در چارچوب قانون اساسی باید ادامه پیدا کنند. بولسونارو در حالی راهی ایالت فلوریدا در آمریکا شد که با روی کار آمدن داسیلوا، صمیمیت ریاست‌جمهوری او منقضی شده و ممکن است با پیگرد‌های قانونی مواجه شود.

نزدیکان رئیس‌جمهور سابق برزیل گفته‌اند که قصد دارد دست‌کم ۳ ماه را در خارج از کشور سپری کند. برخی رسانه‌های آمریکایی گزارش داده‌اند که او در ویلای ترامپ در فلوریدا مهمان خواهد بود.

مراسم ادای سوگند به‌دلیل نگرانی نسبت به اعتراض حامیان بولسونارو و درگیری‌های احتمالی در میان تدابیر شدید امنیتی برگزار شد. رئیس‌جمهور سابق برزیل پیش از انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۲ بارها نسبت به وقوع تقلب در انتخابات هشدار داده بود، رفتاری که باعث شد تا پس از اعلام نتایج و پیروزی لولا داسیلوا بسیاری از حامیانش شائبه وقوع تقلب در انتخابات را تکرار کرده و از پذیرش نتایج انتخابات خودداری کنند. همچنین حدود ۱۲ هفته پیش بود که گروهی از حامیان رئیس‌جمهور راستگرا، به مقر پلیس در برازیلیا حمله کردند. ناظران با اشاره به شکاف عمیق داخلی در برزیل و چالش‌های اقتصادی داخلی و جهانی سراین باورند که لولا داسیلوا برای تحقق وعده‌های انتخاباتی‌اش از جمله بازگرداندن برزیل به روزهای خوش ۱۳دهه پیش راه بسیار دشواری در پیش دارد.

بین‌الملل

بزرگ‌گاز سنگی در نزدیکی شهر گرمانیه در شرق آلمان عکس Gettyimages

عقب‌گرد اروپا به عصر زغال‌سنگ

بحران انرژی متأثر از جنگ اوکراین باعث شده بسیاری از کشورهای اروپایی نیروگاه‌های برق زغال‌سنگی خود را بار دیگر فعال کنند

تسا کمتر از یک‌سال پیش، صنعت

زغال‌سنگ در ترکیه یک صنعت ورشکسته و زیانده به‌شمار می‌رفت که نه تولیدش آنچنان بود و نه مشتریان زیادی داشت. اما شعله‌های آتش جنگ اوکراین طی ۱۰ ماه گذشته جنوبی و صنعت زغال‌سنگ ترکیه حکم یک تنفس مصنوعی و احیای قلبی را داشته و یک صنعت در حال مرگ را به صنعتی برونق تبدیل کرده است. ترکیه یازدهمین کشور بزرگ تولیدکننده زغال‌سنگ در جهان است و صادرات زغال‌سنگ این کشور، پس از بالا گرفتن تنش میان روسیه و کشورهای اروپایی چند برابر شده است. براساس گزارش وب‌سایت خبری-تحلیلی «میدل‌ایستی»، صادرات زغال‌سنگ کشور خود را از زمان آغاز جنگ اوکراین تقریباً ۱۲ برابر بیشتر از قبل از جنگ شده است.

البته فقط ترکیه نیست که در فروش و صادرات زغال‌سنگ رکوردشکنی کرده؛ کشورهای بزرگ تولیدکننده زغال‌سنگ مانند اندونزی، آفریقای جنوبی و استرالیا نیز در سال جاری رکوردهای فروش زغال‌سنگ را جابه‌جا کرده‌اند. عمده مشتریان و خریداران زغال‌سنگ این روزها کشورهای اروپایی هستند که محدودیت و کاهش صادرات گاز روسیه آنها را به یک عقب‌گرد تاریخی کشانده و باعث شده تا در آب‌انبارهای زغال‌سنگ خود را به روی نیروگاه‌های تولید برق بنگشایند. فرانسه، آلمان، اتریش، هلند و یونان از جمله کشورهای اروپایی هستند که نیروگاه‌های زغال‌سنگی خود را دوباره فعال کرده‌اند و در برخی کشورها مانند لهستان حتی پارافراتر گذاشته و در حال احیای معادن از بین‌رفته خود و حتی به راه‌انداختن معادن جدید زغال‌سنگ هستند.

آلمان هم به‌عنوان قدرتمندترین اقتصاد اتحادیه اروپا

و اصلی‌ترین منبع الاینده‌ی در منطقه، در سال ۲۰۲۱ اعلام کرد تا سال ۲۰۴۵ استفاده از تمامی منابع تولید کربن را متوقف خواهد کرد و ضرب‌الاجل توقف استفاده از زغال‌سنگ را هم ۲۰۳۰ اعلام کرد. در راستای پایبندی به ضرب‌الاجل توقف استفاده از زغال‌سنگ، میزان مصرف این سوخت فسیلی در اروپا تا قبل از جنگ اوکراین کاهش‌ی قابل توجه یافته بود. براساس گزارش کمیسون اروپا میزان مصرف زغال‌سنگ در سال ۲۰۲۱ به نسبت سال ۱۹۹۰ کاهش ۵۹ درصدی داشت، اما جنگ اوکراین همه محاسبات را به هم زد و کشورهای اروپایی را به صف خریداران زغال‌سنگ کشاند.

قطع گاز روسیه باعث شد تا پارلمان آلمان قانون انرژی جدیدی را تصویب کند که براساس آن دولت می‌تواند نیروگاه‌های خاموش و از کار افتاده زغال‌سنگ را دوباره به راه‌اندازد. تصویب قانون مشابه برای فعال کردن نیروگاه‌های زغال‌سنگی در پارلمان‌های رومانی و چک نیز انجام شد. در عین حال بازگشت به استفاده از زغال‌سنگ برای برخی کشورهای اروپایی مانند لهستان یک فرصت مقطعی به نظر می‌رسد. ۷۰ درصد انرژی لهستان از طریق سوخت زغال‌سنگ تولید می‌شود و این کشور وابسته‌ترین کشور اروپایی به زغال‌سنگ است. اتحادیه اروپا در سال‌های گذشته همواره این کشور را به عدم عمل به تعهدات خود برای کاهش استفاده از زغال‌سنگ متهم کرده بود. هم‌اکنون افزایش استفاده از

رونق بازار هیزم

گران‌انرژی و افزایش هزینه قبض‌های خانگی باعث شده تا استفاده از هیزم در برخی کشورهای اروپایی برطرف‌دار شود. راشا تودوی در گزارشی از برنامه دولت فرانسه برای کمک به خانوارهای خیر داده است که برای گرم کردن خانه خود از هیزم استفاده می‌کنند. گرانی ۳۰ درصدی قیمت هیزم باعث شده تا دولت بین ۵۰ یورو (۵۳ دلار) تا ۲۰۰ یورو (۲۱۲ دلار) برای هر خانوار جهت کمک هزینه خرید سوخت در نظر بگیرد. طبق اعلام وزارت اقتصاد فرانسه، حداقل ۲۶ میلیون خانوار واجد شرایط دریافت این کمک مالی هستند. همچنین در بلغارستان بیش از نیمی از منازل مسکونی به‌خصوص در مناطق روستایی و غیرشهری، به‌دلیل قطعی مکرر برق همچنان از چوب و زغال‌سنگ به‌عنوان منبع اصلی برای تأمین گرمایش استفاده می‌کنند و گرانی قیمت انرژی باعث شده تا خرید و فروش چوب‌های جنگلی برونق شود.

تحلیل

چشم‌انداز بحران انرژی اروپا در سال ۲۰۲۳

سوخت زغال‌سنگ در سایر کشورهای اروپایی می‌تواند فشار اروپا به لهستان را تا حدودی کاهش دهد. با این حال، لهستان متعهد است که استفاده از زغال‌سنگ را تا سال ۲۰۳۰ به کمتر از ۵۶ درصد برساند و تا سال ۲۰۴۹ نیز استفاده از این سوخت الاینده را به صفر برساند. براساس گزارش وب‌سایت آلمانی فیزپلنت، با فعال شدن نیروگاه‌های زغال‌سنگی سراسر اروپا در مجموع ۱۳٫۵ گیگاوات برقی بیشتر تولید خواهد شد. این عدد به‌معنای آن است که ۱۲ درصد به ظرفیت نیروگاه‌های زغال‌سنگی موجود اتحادیه اروپا اضافه می‌شود. فعال شدن این نیروگاه‌ها با وجود مضرات محیط‌زیستی قابل توجه، تأثیر چشمگیری در ظرفیت تولید کل برق اروپا نخواهد داشت و تنها ۱٫۵ درصد به کل ظرفیت تولید برق اتحادیه اروپا افزوده خواهد شد.

اروپای تاریک

فعال شدن نیروگاه‌های زغال‌سنگی یکی از بارزترین وجوه بحران انرژی است که از زمان آغاز جنگ اوکراین دامنگیر کشورهای اروپایی شده است. کمبود برق اما آشکار خود را در جریان زندگی عادی شهروندان اروپایی در کشورهای مختلف نشان داده است. روزنامه نیویورک تایمز هفته گذشته در آستانه کریسمس در گزارشی از مجارستان نوشت که مقامات محلی شهر مرفه نشین «دیور» در مجارستان به دلیل افزایش هزینه‌های برق ناچار شده‌اند تا چراغانی خیابان‌ها و میادین در جشن‌های کریسمس و سال نو میلادی را به‌صورت محدود اجرا کنند. شهر داری به تاریکی برخی موزه‌ها، کتابخانه‌ها و گالری‌های هنری در شهر را به دلیل هزینه‌های زیاد قبوض انرژی متعلیل کرده است. از مدارس نیز خواسته شده که دمای موتورخانه‌ها را پایین بیاورند. نیویورک تایمز به نقل از شهروندان این شهر نوشته که تحریم‌ها باعث شده تا آنکه به روسیه آسیب وارد کند، به اروپا آسیب زده است.

روزنامه فایننشال تایمز نیز در گزارشی درباره بحران انرژی آلمان در اروپا به نقل از اندیشکده بروکل مستقر در بروکس گزارشی می‌دهد که همه بخش‌های صنعتی در اروپا به‌ویژه تولیدکنندگان فولاد و مواد شیمیایی به دلیل افزایش قیمت انرژی ناگزیر شده‌اند تا تولید خود را کاهش دهند. حتی در فرانسه به دلیل تعطیلی تقریباً نیمی از نیروگاه‌های هسته‌ای طی سال‌های گذشته و کمبود فنی تولید برق، بحران شدید‌تر است و کمبود برق در این کشور تا جایی پیش رفته که بناهایی مانند برج ایفل و کاخ ورسای در بیشتر ساعات شب در تاریکی به‌سر می‌برند.

الحاق رسمی کرواسی به منطقه یورو

کرواسی یک‌دهه پس از پیوستن به اتحادیه اروپا بیستمین عضو منطقه یورو شد

کرواسی در شرایطی به منطقه یورو پیوسته که کارشناسان اقتصادی پیش‌بینی کرده‌اند که بحران تورم بالا در اروپا در سال ۲۰۲۳ همچنان ادامه پیدا خواهد کرد. دیوید مان، اقتصاددان ارشد آسیا-پاسیفیک، خاورمیانه و آفریقا در این باره گفته است: «تورم به اوج خود رسیده، اما همچنان سال آینده بالاتر از آن مقداری خواهد بود که قبل از همه‌گیری کرونا شاهدش بودیم.»

کرواسی آخرین کشوری است که تقریباً یک‌دهه پیش به اتحادیه اروپا پیوست. پیش از کرواسی، ۳ کشور منطقه بالتیک یعنی استونی، لتونی و لیتوانی به‌ترتیب در سال‌های ۲۰۱۱، ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ از زوای ملی خود را کنار گذاشته و به منطقه یورو پیوستند.

برچیدن گذرگاه‌های مرزی

کرواسی با پیوستن به منطقه یورو وارد حوزه شنگن نیز شده و بر همین اساس برچیدن گذرگاه‌های مرزی خود را آغاز کرده است. مجارستان در همسایگی کرواسی نیز باید حصارهای مرزی نصب شده در مرز خود با این کشور را برچیند. مجارستان در سال ۲۰۱۵ برای جلوگیری از ورود پناهجویان به این کشور، حصارهایی را در مرزهای خود از جمله در مرز کرواسی نصب کرد. به گزارش یورونیوز، ۲۲ کشور از اعضای اتحادیه اروپا در کنار ۴ کشور غیر (سوئیس، نروژ، ایسلند و لیختن‌اشتاین)، اعضای کنونی پیمان شنگن را تشکیل می‌دهند. قانون کنترل‌گذرنامه در مرزهای داخلی این منطقه عموماً انجام نمی‌شود و روادید هر یک از این ۲۷ کشور امکان سفر به ۲۶ کشور دیگر را فراهم می‌کند. کشورهای علاقه‌مند به پیوستن به حوزه شنگن باید ثابت کنند از توانایی لازم برای کنترل امنیت مرزهای خارجی این حوزه برخوردارند؛ چالشی که از سال ۲۰۱۵ و در پی اوج‌گیری بحران مهاجرت در اروپا به یک موضوع حساس سیاسی درون مرزهای داخلی کشورها نیز تبدیل شده است.

کرواسی از مدت‌ها پیش در راستای قزابت بیشتر با روح پیمان شنگن امکان سفر بدون ویزای افراد دارای تابعیت کشورها خارج از اتحادیه اروپا که مقیم یکی از کشورهای عضو باشند را فراهم کرده بود. این کشور حوزه بالکان ۴ میلیون جمعیت دارد و با کشورهای صربستان، بوسنی‌هرزگوین، مونته‌نگرو و همچنین مجارستان و اسلونی هم‌مرز است و قسمت جنوبی آن را دریای آدریاتیک فراگرفته است.

نقل قول

ادامه مشکلات انگلیس در ۲۰۲۳
ریشی سوناک، نخست‌وزیر انگلیس؛ ادعایی ندارم که همه مشکلات ما در سال جدید حل خواهد شد، اما ۲۰۲۳ فرصتی به ما خواهد داد تا بهترین‌های انگلیس را در صحنه جهانی نشان دهیم و از آزادی و دموکراسی در هر جایی که مورد تهدید واقع شود، دفاع کنیم. (آسوشیئیدپرس)

عربستان با آتش، بازی نکند
محمد صالح النعیمی، عضو شورای عالی سیاسی یمن؛ به حکومت عربستان می‌گوییم که با آتش بازی نکند. حق و حقوق ملت یمن از بین نخواهد رفت؛ ما چه از طریق صلح و چه از طریق جنگ حقوق خود را از متجاوزان خواهیم گرفت. حکومت سعودی باید این واقعیت را بپذیرد. (خبرگزاری المعلومه)

علت حضورمان را به سوریه گفتیم
خلوصی آکار، وزیر دفاع ترکیه؛ آنکارا تمامیت‌ارضی و حاکمیت سوریه را تأیید می‌کند و در نشست سه‌جانبه مسکو دلیل حضور ترکیه در سوریه را برابری همتای سوریه تشریح کردیم. تنها هدف ما مقابله با تروریسم است و می‌دانیم که یک سوم سوریه در کنترل گروه‌های تروریستی است. به صراحت اعلام کردیم که ارتش ترکیه برای مبارزه با پ‌ک‌ک، یگان‌های مدافع خلق گردو داعش در سوریه حضور دارد. (روزنامه صباح)

خبر

پاپ بندیکت شانزدهم در گذشت

«یوزف آلوسیو راتسینگر» ملقب به پاپ بندیکت شانزدهم در روز ۹۵ سالگی درگذشت. او تنها رهبر کاتولیک‌های جهان در ۶۰ سال گذشته بود که در دوران مسئولیت استعفا داد. بندیکت در محل اقامت خود در شهر واتیکان درگذشت. این پاپ آلمانی پس از کناره‌گیری از رهبری کلیسای کاتولیک به دلیل بیماری، در واتیکان اقامت گزید. بندیکت شانزدهم در سال ۲۰۰۵ پس از درگذشت پاپ ژان پل دوم رهبر کاتولیک‌ها جهان شد. در دوران زمامداری بندیکت شانزدهم، کلیسای کاتولیک با رسوایی سوءاستفاده از کودکان توسط کشیشان مواجه شد. بسیاری دلیل اصلی استعفا او رفتارهای ناشی از همین پرونده‌ها می‌دانند. او سال گذشته هم اذعان کرد که زمانی که اسقف اعظم مونیخ بود، در رسیدگی به پرونده‌های سوءاستفاده از کودکان اشتباهاتی صورت گرفته است. در نامه‌ای که واتیکان منتشر کرد، پاپ سابق برای هر گونه قصور در این زمینه درخواست بخشش کرد اما تخلف عمدی از سوی خود را رد کرد.

کیوسک

هفته‌نامه اشپگل [آلمان]

ناکارآمدی سرمایه‌داری در جهان امروز

سرمایه‌داری کلاسیک دیگر کار ساز نیست. بحران‌های جهانی جدید و تغییرات شدید آب و هوایی باعث شده تا ایده‌های اصلاحی جدیدی ظهور کنند؛ از جمله رشد اقتصادی کمتر. امروز بسیاری حتی آنهايي که تمايلات چپ‌گرایانه ندارند هم به این نتیجه رسیده‌اند که سرمایه‌داری دیگر برای اغلب مردم نفعی ندارد. به همین خاطر است که انتقاد از سرمایه‌داری به‌طور محسوسی در حال افزایش است. انتقاد از قدرت بازار از زمان کارل مارکس وجود داشته و امروز که اولترا سرمایه‌داران نیز به منتقدان سرمایه‌داری و حامیان کارل ماکس تبدیل شده‌اند این پرسش مطرح می‌شود که آیا صحبت‌های مارکس درباره سرمایه‌داری در دست بوده است؟